

DIREKTIV FÖR BEVILJANDE AV STÖD FÖR NÄRSTÅENDEVÅRD

Godkända av social- och hälsovårdsnämnden 11.10.2018 § 124

Förutsättningar för beviljande av stöd

Enligt lagen om närståendevård (937/2005) avses med stöd för närståendevård en helhet som inkluderar de tjänster som vårdtagaren är i behov av och som skall ges åt honom eller henne samt därutöver vårdarvode och lagstadgad ledighet för närståendevårdaren, och de tjänster som stöder närståendevård. Ett avtal om stöd för närståendevård skall ingås mellan närståendevårdaren och kommunen. En vård- och serviceplan skall bifogas avtalet.

Utgångspunkten för beviljande av stöd för närståendevård är att personen behöver vård eller annan omsorg för att han eller hon skall kunna klara sig i eget hem. Då ansökan behandlas görs ett hembesök hos familjen och efter att stöd för närståendevård beviljats görs regelbundna uppföljningsbesök.

Enligt 3§ Lag om stöd för närståendevård skall följande förutsättningar uppfyllas för att kommunen skall kunna bevilja stöd för närståendevård:

- någon på grund av nedsatt funktionsförmåga, sjukdom eller handikapp eller av någon annan motsvarande orsak behöver vård eller annan omsorg i hemförhållanden
- en anhörig till den vårdbehövande eller någon annan som står den vårdbehövande nära är beredd att ansvara för vården och omsorgen med hjälp av behövlig service
- vårdarens hälsa och funktionsförmåga svarar mot de krav som närståendevården ställer
- närståendevården tillsammans med andra behövliga social- och hälsovårdstjänster är tillräcklig med tanke på den vårdbehövandes välbefinnande, hälsa och säkerhet
- den vårdbehövandes hem till sina sanitära förhållanden och övriga förhållanden är lämpligt för den vård som skall tillhandahållas där
- beviljande av stöd bedöms vara förenligt med den vårdbehövandes bästa

Stödet beviljas utgående från en bedömning av närståendevårdarens och den vårdbehövandes funktionsförmåga och resurser. För personer över 65 år görs bedömningen med hjälp av en RaVa-mätare och vid behov MMSE-test.

Då behovet av närståendevård bedöms i fall som gäller barn och ungdomar beaktas vårdarens och den vårdbehövandes situation som helhet, barnets ålder, den sociala omgivningen, samt den vårdbehövandes fysiska och psykiska tillstånd. Ett barns behov av vård och hjälp jämförs med det behov av vård, omsorg, handledning och tillsyn som gäller för ett barn eller en ungdom i samma ålder.

För alla ålderskategorier används utlåtanden av läkare och vid behov av andra experter för bedömning av funktionsförmågan och vårdtyngden.

Stöd för närståendevård beviljas vårdbehövande med behov av vård dygnet runt eller fortlöpande varje dag. Ett behov av hjälp som uteslutande gäller vård av hemmet och skötsel av ärenden berättigar inte till stöd för närståendevård.

Stödet för närståendevård beviljas från början av månaden efter ansökningsmånaden.

Stödet beviljas inte retroaktivt.

Vårdarvode

Vårdarvodets storlek bestäms på basen av hur bindande och krävande vårdinsatsen är. Behovet av vård och omsorg utreds individuellt. Vårdarvodet är för tillfället (2018) minst **392,57 €** i månaden.

Vårdarvodet kan enligt avtal fastställas till ett lägre belopp än vad som föreskrivs ovan, om vården binder vårdaren i mindre utsträckning än vad som förutsätts i 4§ 1 mom. i lagen om stöd för närståendevård och om behovet av vård och omsorg är ringa eller om vårdaren anför särskilda skäl till det (Lag om stöd för närståendevård (937/2005) 5 § 2 mom, nedan NsvL).

Vårdarvodet är en beskattningsbar inkomst och det justeras varje kalenderår med den lönekoeficient som avses i 96 § i lagen om pension för arbetstagare (395/2006).

Sänkning av vårdarvodet och avbrott i närståendevården

Regelbunden periodisk vård gör närståendevården mindre bindande och krävande. Kortvarig vård dygnet runt i en vecka följt av närståendevård hemma i tre veckor per månad sänker inte arvodet, utan ses delvis som den lagstadgade ledigheten (tre dygn).

Regelbunden kortvarig vård dygnet runt i två veckor följt av närståendevård hemma i två veckor per månad sänker arvodet med 50 procent per månad. Vid två veckor kortvarig vård per månad anses inte vården vara bindande för närståendevårdaren, som således inte har rätt till lagstadgad ledighet.

Om den vårdbehövande är intagen på sjukhus eller vårdinstitution i mer än en månad avbryts utbetalningen av vårdarvodet tillfälligt efter en månad. Om vårdaren blir sjuk avbryts utbetalningen av vårdarvodet efter 5 dygn.

Om vårdtagaren regelbundet är i dagverksamhet, dagvård, skola, studerar, har assistent, får morgon- och efter-middagsvård minst 5 h under vardagar eller får effektivt hemvård (åtminstone 3 besök/dygn) kan högst det lägsta arvodet beviljas.

Arvodesskisser

klass 1	392,57 €
klass 2	531,44 €
klass 3	785,14 €

Klass 1 **392,57 €**

I arvodesklass 1 är vårdarbetet bindande och fysiskt och/eller psykiskt tungt. Vårdtagaren behöver mycket vård och omsorg och omfattande hjälp med personliga sysslor som att röra sig, klä på sig, sköta hygien och med wc-besöken.

Vårdtagaren behöver i regel vård och omsorg även nattetid och kan inte bo ensam. Vårdtagaren kan vistas en kortare tid på dagen någon annanstans utanför hemmet, t.ex. i skola, dagvård, arbetsverksamhet, dagverksamhet eller liknande.

Till denna grupp av vårdbehövande kan också hänföras barn och unga som behöver rikligt med hjälp om natten, men som närståendevårdaren inte har vårdansvar för på dagen.

Arvodet höjs inte då den vårdbehövande vårdas hemma hos närståendevårdaren dygnet runt på grund av till exempel skollov eller semesterstängda daghem.

Klass 2 **531,44 €**

Vårdtagaren behöver mycket vård och omsorg och kontinuerlig hjälp, övervakning och/eller handledning i personliga dagliga funktioner dygnet runt.

Vården är mera bindande och krävande än i avgiftsklass 1 och förutsätter därför en heltidsinsats av vårdaren.

Vårdbehovet är nära nog på samma nivå som personer med långvårdsbeslut eller hos dem som behöver effektiviserad boendeservice.

Klass 3 **785,14 €**

Om närståendevårdaren under en tung behandlingsfas kortvarigt är förhindrad att arbeta för egen eller någon annans räkning, är arvudet för närvarande (2018) minst **785,14 €** i månaden, förutsatt att vårdaren under denna tid inte har:

- arbetsinkomster som inte är ringa,
- rätt till specialvårdspenning enligt 10 kap. i sjukförsäkringslagen (1224/2004)
- rätt till alterneringsersättning enligt 13 § i lagen om alterneringsledighet (1305/2002) (NsvL 5 § mom 1).

Arvode enligt klass 3 erläggs under ett i vårdhänseende tungt övergångsskede exempelvis i form av terminalvård eller då vårdtagaren kortvarigt är i behov av mera vård och omsorg än i normalt.

Vårdbehovet är på samma nivå som för personer med långvårdsbeslut eller för dem som behöver effektiviserad boendeservice.

Ledighet för närståendevårdare

Närståendevårdaren har rätt till minst två dygn ledig tid per kalendermånad. En närståendevårdare som inte är bunden vid vården dygnet runt eller fortgående varje dag har rätt till två dygn ledigt per månad.

Närståendevårdaren anses i regel inte vara bunden vid vården dygnet runt om vårdtagaren regelbundet får annan vård, omsorg eller stöd över sju timmar i snitt per vardag.

En närståendevårdare har rätt till minst tre dygn ledig tid per sådan kalendermånad under vilken han eller hon oavbrutet eller med få avbrott varit bunden vid vården dygnet runt eller fortgående varje dag. Vårdaren anses vara bunden vid vården dygnet runt oberoende av om den vårdbehövande regelbundet en liten del av dygnet anlitar social- och hälsovårdstjänster som ordnas utanför hemmet eller får rehabilitering eller undervisning. Den vårdbehövande kan anses tillbringa en liten tid av dygnet utanför hemmet om den regelbundna frånvaron är i genomsnitt 5-7 timmar/vardag.

Det är möjligt att spara lediga dagar till en längre ledighet. De lediga dagarna bör tas ut inom samma kalenderår eller senast inom utgången av följande års februari.

Att ta ut lagstadgad ledighet minskar inte vårdarvodets belopp.

Under vårdarens ledighet kan den vårdbehövande ges kortvarig vård på avdelning. Som alternativ till detta kan närståendevårdarens lagstadgade ledighet förverkligas genom ersättande vårdare i hemmet. Detta arrangemang förutsätter att vårdaren själv hittar en lämplig ersättare. Staden betalar ersättning till den ersättande vårdaren enligt följande: **31,45 €/dygn** för vård upp till 12h/dygn och **62,90 €/dygn** för vård över 12 h/dygn.

Närståendevårdarens ledighet kan även ordnas som avlastning i hemmet med hjälp av närståendevårdarens/stadens egen närvårdare. Närvårdaren kan utföra kortare eller längre avlastning, dock max 10 timmar/gång. Avlastningen kan delas upp i 3x8 timmar, 4x6 timmar eller 6x4 timmar. Minsta tid som åtgår vid avlastning i hemmet är fyra timmar. Om man använder mera avlastning i hemmet än de lagstadgade 2-3 dygn/mån, faktureras de överstigande dygnen enligt avgiften för periodvård.

Kommunen och närståendevårdaren kan komma överens om att närståendevårdaren tar ut sina lediga dagar i form av flera ledigheter som är kortare än ett dygn på så sätt att ledigheternas längd är sammanlagt högst ett dygn. Periodiseringen av ledigheten kräver ett avtal mellan kommunen och närståendevårdaren och ingendera parten kan ensidigt kräva det.

För ledighet som tas i form av flera ledigheter som är kortare än ett dygn kan det tas ut högst en sådan avgift som fastslagits för närståendevårdarens ledighet.

De lediga dagarna för närståendevårdare för utvecklingshämmande ordnas med hjälp av tjänsterna inom vården av utvecklingshämmande. Dessa tjänster är korttids- och veckoslutsplatser. Kommunen beslutar i första hand om tid och plats. Ersättande vårdare är ett annat alternativ.

Det är kommunen som i sista hand bestämmer hur vården under närståendevårdarens ledighet ordnas.

Oanvända lediga dagar ges inte som pengar.

Avgifter som tas ut för tjänster

För tjänster som kommunen ger debiteras normala klientavgifter. Undantag är tjänster under närståendevårdarens lagstadgade ledighet för vilka för närvarande (2018) debiteras högst **11,40 €** per dygn.

Upphörande av närståendevården

Kommunen kan säga upp ett avtal om närståendevård så att det upphör att gälla tidigast två månader efter uppsägningen. Om närståendevårdaren säger upp avtalet upphör det att gälla en månad efter uppsägningen. Om vårdtagarens eller närståendevårdarens hälsa eller säkerhet äventyras av att avtalet fortsätter att gälla kan parterna häva avtalet med omedelbar verkan.

När villkoren för stödet inte längre uppfylls på ett permanent sätt, betalas stödet ut högst till slutet av månaden för förändringen. Avtalet upphör att gälla vid utgången av den månad då vården blivit obehövlig till följd av förändringar i den vårdbehövandes hälsotillstånd.

Ansökningsförfarande och beslutsfattande

Man ansöker om stöd för närståendevård med en skriftlig ansökan. Ansökningsblanketten finns på stadens hemsida men fås också av personalen inom seniorrådgivningen, hemvården och socialbyrån. Till ansökan fogas ett läkarutlåtande. Ansökan riktas till handikappservice om den vårdade är under 18 år gammal och till seniorrådgivningen om den vårdade fyllt 18 år.

Ansökan om stöd för närståendevård behandlas inom två månader. Stöd beviljas inte retroaktivt.

När ett barn inom närståendevården fyller 18 år skall en ny kartläggning göras för att bedöma om kriterierna för närståendevård fortfarande uppfylls. En ny vård- och serviceplan görs upp samt nytt beslut och nytt avtal.

Beslut om beviljande av stöd för närståendevård görs av tjänsteinnehavare med tillämpande av individuell prövning. Beslut jämte besväransvisning delges sökande.

Avtalen om stöd för närståendevård upprättas i huvudsak som gällande tills vidare. Av särskilda orsaker kan avtalet också upprättas på viss tid.

Närståendevårdarens förmåner

Närståendevårdarna i Raseborg erbjuds en hälsogranskning med två års mellanrum.

Närståendevårdarna simmar i stadens simhall till priset 1 euro/gång.

Närståendevårdarna erbjuds förberedande utbildning (Öppna dörrar).